

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

Quo dies primus et secundus continentur

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1866

De S. Thrasera Ep. Martyre Verosimilius Smyrnæ In Asia Minori. Sylloge
Critica.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73889](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73889)

A die 25 Septembris a Clemente XI Papa decretum) tertio Idus, seu die, qua propterea de illo, etiam tunc in Sanctis Cisterciensibus a Chalemoto, et in Martyrologio Cisterciensi, quod ad calcem Romani, anno 1749 Romæ excusi, adjicitur, celebrato, ex instituti nostri ratione nobis erit agendum, XIII Octobris
 S. Teresiam virginem Antonius Balinghem in Ephemeridibus Marianis, et aliquot Kalendaria hoc die commemorant. Colitur celeberrima hæc virgo, Fratrum ac Sororum Ordinis Carmelitarum arctioris observantiæ mater ac magistra, die quo ejusdem gesta illustranda venient, XV Octobris

D S. Mamelchtha seu Mamelta martyr hodie annuntiat in variis sacris Græcorum Fastis, et ex his a Castellano in Martyrologio Universali: nos de hac Sancta, nisi forte quidquam, quominus in Opere nostro locum obtineat, obstare inveniat, agemus ad diem, quo in Romano hodierno signatur, XVII Octobris
 S. Severini, Coloniensis episcopi, Translatio hodie signatur in Ms. nostro Florario Sanctorum, atque in aliquot editis Usuardini Martyrologii auctariis apud Sollerium nostrum. Colitur ille, ac Martyrologio Romano inscriptus est, dabiturque XXIII Octobris

DE S. THRASEA EP. MARTYRE

VEROSIMILIUS SMYRNÆ IN ASIA MINORI.

SYLLOGE CRITICA.

AUCTORE
 C. B.

B ANNO CIRCITER
 CXXXI.
 Sanctus, qui a martyrologis,

Martyrologium Romanum Parvum seu Vetus hodie Eumeniæ, quæ Phrygiæ Pacatianæ in Asia Minori civitas est, a Turcis modo Eixalhisar seu Einashisar nuncupata, S. Thraseam episcopum martyrem brevier his verbis annuntiat: Eumeniæ Thraseæ episcopi, ad Smyrnam coronati, qui unus fuit ex antiquis. Martyrologii illius antiquissimi auctor, qui S. Thraseæ (neque enim hunc cum S. Tarso, ad XVII Octobris in Hieronymianis Phrygiæ adscripto, puto eundem) e cunctis martyrologis primus meminit, annuntiationem hanc ex Eusebii per Rufinum interpolati, quem sæpissime etiam alibi ductorem sequitur, lib. v, cap. 24 verosimillime deprompsit; ibi quippe Polycrate Ephesiorum episcopo in litteris, ad S. Victorem I Papam pro ea, secundum quam Asiani Paschale festum luna decima quarta celebrabant, consuetudine tuenda exaratis, charissimos inter viros, qui hanc in Asia servassent, Thraseas episcopus recensetur hoc modo: Similiter et Thraseas episcopus apud Eumeniam, sed apud Smyrnam martyrio consummatus*. Quæ verba cum quantum ad substantiam præcipuam idem, quod adducta Romani Parvi annuntiatio, significent, verosimillimum sane est, hanc ex illis, ac proin ex interpolato per Rufinum Eusebio, profuzisse.

* consummatus

etiam antiquis seu classicis, hodie celebratur.

* Thraseæ

2 Porro non solus Romani Parvi auctor, verum præter recentiores bene multos, quos hic recensere operæ pretium non est, tres insuper alii martyrologi antiquiores seu classici, Ado scilicet, Usuardus et Notkerus, Sanctum hodie pariter celebrant; ac prior quidem ex his oratione paulo prolixiori id præstat. Animadvertit nimirum, apud Rufini Eusebium mentionem fieri Thraseæ non solum loco proxime cit., verum etiam lib. v, cap. 18, ubi hæc occurrunt: Meminit autem (Apollonius scilicet in libro, contra Montanistas scripto) et Thraseæ* cujusdam martyris, qui, quasi ex traditione priorum, se accepisse asseruerit, Salvatorem præcepisse discipulis suis, ne ante duodecimum annum ab Jerosolymis discederent; hinc breviori, quam Romanum Parvum suppeditat, annuntiationi hanc paulo auctiorem substituit: Apud Eumeniam beati Thra-

seæ episcopi, apud Smyrnam martyrio consummati, qui unus ex antiquis, quasi ex traditione priorum se accepisse asseruit, Salvatorem præcepisse Apostolis suis, ut ante duodecimum annum ab Jerosolymis ne discederent. At vero an consilio sat probando id fecit Viennensis martyrologus?

3 Neutiquam sane: prava enim Eusebii facta per Rufinum interpretatione deceptus Thraseæ perperam attribuit, quod ad Apollonium apertissime refert Eusebius. Ut res manifesta evadat, ipsum textum Græcum, quem hic scriptor lib. pariter v, cap. 18, de Apollonio scriptore, ut ait, ecclesiastico faciens sermonem, suppeditat, consulamus. Sic habet: Και Θρασα δὲ τῶν τοῦ τότε μαρτυρῶν μνημονεύει. Ἐτι δὲ ὡς ἐκ παραδόσεως τοῦ Σωτήρα φησὶ προστεταχέναι τοῖς αὐτοῦ ἀποστόλοις ἐπιδοδεῖν ἕσπερ μὴ χωρισθῆναι τῆς Ἱερουσαλῆμ. Quibus verbis sane, non quam illis loco proxime cit. adaptavit Rufinus, sed hæc, uti quisque, non penitus in lingua Græca peregrinus et hospes, fatebitur, interpretatio convenit: Meminit etiam (Apollonius scilicet) cujusdam Thraseæ ex illorum temporum martyribus. Ad hæc tamquam ex traditione refert, Salvatorem Apostolis suis præcepisse, ne intra duodecim annos Hierosolymis discederent; ubi assertum de intellectu ex traditione præcepto, quod Servator Apostolis dederit, apertissime ad Apollonium refertur, ac proin Thraseæ e prava Eusebii per Rufinum interpretatione ab Adone, quem hac in re secutus etiam est Notkerus, perperam adscribitur.

asseruisseque quod non asseruit, ab Adone ex Rufino refertur.

F

4 Consultius sane, assertione illa penitus neglecta, Adonianam annuntiationem ita contraxit Usuardus: In Eumenia beati Thraseæ* episcopi, apud Smirnam martyrio consummati. Nec sic tamen omnimodæ accurrationis laudem meretur is martyrologus. Cum enim Sanctum Smyrnæ martyrio coronatum notet, perperam eum, Adonis et Romani Parvi insistentis vestigiis, Eumeniæ annuntiat. Rem sic ostendo. Nec genuinus, nec interpolatus per Rufinum Eusebius, ex qua S. Thraseæ in Fastos sacros jam laudatos commemoratio primitus fuit illata, mentionem cultus ecclesiastici, qui illi aliquando Eumeniæ fuerit delatus, uspiam facit, ut verosimillime Sanctus ibidem sacro hoc honore, utpote qui nec aliunde possit

perperam ab Usuardo et aliis *Thraseæ

sacro

AUCTORE C. B.

probari, nullo umquam tempore fuerit gavisus. Quapropter, cum dumtaxat vel ratione cultus ecclesiastici vel martyrii, Eumeniæ obtenti, apte ibidem annuntiari posse videatur, Smyrnæque nihilominus passus noletur ab Usuardo, perperam sane et ab hoc, et ab Adone ac Romani Parvi auctore, quos sibi prælucentes habuit, annuntiatum Eumeniæ, atque id quidem etiam hanc civitatem pro palastra habuisse statuatur, uti reipsa etiam ex disserendis forsitan habuit.

locatur Eumeniæ;

5 Nec est, quod reponas, ab Usuardo martyrologisque eum prægressis annuntiari Thraseam potuisse Eumeniæ, quod civitatis hujus fuerit episcopus; hoc enim, ut ut vero forte non alienum, veritati tamen, ut dicenda aperient, nequit probari consonum, nisi simul statuatur Sanctus ibidem passus martyrium; quod, quamquam forte etiam a vero secundum disputanda alienum non sit, componi tamen non potest cum altera a dictis martyrologis suppeditata annuntiationis parte, qua Smyrnæ notatur Thraseas coronatus martyrio. Adhæc sanctorum antistitum memoria iis civitatibus, quas moderati fuer, non solet a martyrologis affigi, nisi alius, quam hic, titulus adfuerit. Hæc Noikerus, utpote qui Sanctum quidem Eumeniæ Adonis exemplo annuntiet, Smyrnæ tamen passum non notet, forsitan observavit; observarint forsitan et Baronius, alique, qui Romanum hodiernum reformavere, eruditissimi viri. Ita suspicor, quod in hoc Thraseam, non expresso loco, cui ejus affigatur memoria, commemorent. Verba, quibus id faciunt, hæc sunt: Eodem die (v Octobris) natalis beati Thraseæ, episcopi Eumeniæ, apud Smyrnam martyrio consummati. Sic illi, recte quidem Sanctum nostrum Eumeniæ non annuntiantes; verum anne hunc recte etiam faciunt Eumeniensem episcopum, Smyrnæque nihilominus martyrio coronatum notant?

nec hic, uti ex verborum, quæ de eo Polykrates

6 Perperam sane id fieri, Sanctumque verosimilius Eumeniæ nec martyrii coronam, nec episcopatum adeptum, intelliges ex interpretatione, quæ aptanda sit paucis hæc a Polycrate supra laudato (neque enim quidquam præterea, sufficienter huc faciens, alii suggerunt scriptores antiqui) suppeditatis apud Eusebium lib. v, cap. 24, et apud Nicephorum Callistum lib. iv, cap. 37 de Thraseæ Græcis verbis: Θρασεας και επισκοπος και μαρτυς απο Ευμενιας, ος εν Σμυρνη κεικομηται

C

7 E quatuor hæc interpretationibus displicet in primis vel idcirco Rufiniana, quod priorem verborum Polykratis, quæ jam huc transcripta sunt, partem Θρασεας και επισκοπος και μαρτυς απο Ευμενιας ita reddat Latine: Thraseos episcopus apud Eumeniam; qui sane interpretandi modus, utpote Latinum vocabulum, quod Græco huic μαρτυς respondeat, non includens, omni dubio procul sat exactus non est. Adhæc eodem, ut dicenda consideranti patebit, laborat defectu,

suppeditat, interpretationibus variis,

ob quem pariter interpretationem, quam adornavit Langus, rejiciendam esse, jam nunc probō: hæc Thraseam sic Eumeniensem seu Eumeniæ facit episcopum, ut simul eum non ibi, sed Smyrnæ martyrem fuisse, seu subisse martyrium, aperte significet. At vero, cum ex his huc jam transcriptis Polykratis verbis Θρασεας και επισκοπος και μαρτυς απο Ευμενιας duo ultima απο Ευμενιας referantur æque ad vocabulum μαρτυς, Latine martyr, quam ad vocabulum επισκοπος, Latine episcopus, necesse utique est, ut, si Thraseam fuisse Eumeniensem episcopum seu Eumeniæ gessisse episcopatum, illis a Polycrate significatum velis, ibidem quoque eum subisse martyrium, visdem a Polycrate significatum admittas. Quis adeo pro legitima admittat (idem de Romani hodierni num. 5 data annuntiatione esto iudicium) interpretationem, Polykrati supra a Rufino et Lango aptatam, qua Thraseam quidem Eumeniæ fuisse episcopum seu gessisse episcopatum, non tamen etiam ibidem, sed Smyrnæ, subisse martyrium tradatur?

8 Atque hæc pro improbandis Rufini et Langi interpretationibus dicta sufficiant; eas modo, quas Valesius et Christophoronus concinnarunt, discutiamus. Græca Polykratis verba proxime hic recitata, si seorsum accipiantur, duobis sane modis diversis, quorum alter quidem, quem secutus est Valesius, sic habet: Thraseas Eumeniæ episcopus et martyr; alter vero, qui Christophorono præplacuit, his verbis concipitur: Thraseas episcopus et martyr, Eumeniæ natus seu oriundus, non inepte queunt in linguam Latinam converti. Ita autumo vel ex eo, quod ambo hi modi in ipsomet Eusebio fundamentum habeant, ac prior quidem ecclesiasticæ, quam hic scriptor contexit, Historiæ lib. v, capp. 46 et 49, quorum hæc Græca verba Ιουλιανος επισκοπος απο Απαμειας, et, « Αδελφος Πουπλιος Ιουλιος απο Δεβελτου κολωνικης της Θρακης επισκοπος ab omnibus prorsus suis interpretibus Latine quantum ad substantiam ita redduntur: Julianus episcopus Apamensis seu Apameæ, et, Aelius Publius Julius Develtus Colonia Thraciæ episcopus; posterior vero ejusdem Ecclesiasticæ Historiæ lib. v, cap. 46 sub finem, cujus hæc Græca verba Και οτι τουτο Αληθες και επι των ημετερον χρονου εν Απαμεια τη προς Μαιανδρου τυχηαι γενημενον, εν τοις περι Γαιου και Αλεξανδρου απο Ευμενιας μαρτυρησασι προδηλον ita ad verbum sonant Latine: Atque hoc verum esse, et nostris temporibus Apameæ, quæ ad Meandrum sita est, gestum, in Caio et Alexandro Eumeniæ natis, qui passi sunt martyrium, est manifestum.

ac præcipue quidem iis, quas Valesius E

9 Adhæc non minus apud alios quoscumque scriptores Græcos, quam hic in adductis ex Eusebio exemplis, nomen locale, dum non notatur motus, genitivo casu, Præpositione απο præcedente, expressum, vel locum, quo quis natus sit, significat vel certe substantivis, sive unis, sive pluribus, ad quæ refertur, denominationem, ab ipsomet loco, cujus est nomen, desumptam, attribuit. Cum ergo ad hanc Græcorum normam exacti sint bini, quibus hic usi sunt Valesius et Christophoronus, interpretationis modi, non est sane, cur alteruter indubitanter habeatur pro inepto, si nempe, ut dixi, hæc Græca, quibus respondent, num. 6 iterumque num. 7 huc jam transcripta verba Θρασεας και επισκοπος και μαρτυς απο Ευμενιας seorsum accipiantur: at vero, si, ut debent, cum his (adi num. 6) proxime apud Polykratem sequentibus ος εν Σμυρνη κεικομηται

F

et Christophoronus adornarunt, tum ad eam, quam unum ex illis,

AUCTORE
C. B.

quo semel per singulare tertiæ personæ præteritum κειμήται in sua ad Victorem epistola de S. Thrasea facit sermonem, quater adhuc, dum de aliis loquitur, hoc ipsum singulare tertiæ personæ præteritum usurpat; singulis autem quatuor istis vicibus, quibus hoc abs illo ibidem fit, singulare illud tertiæ personæ præteritum ipsemet Valesius vel per mortuus est seu ex hac luce migravit, vel per alterius verbi, quod æquivalentem significationem habeat, tertiæ personæ præteritum Latine exponit, idemque etiam facit Christophorus; qui ambo Eusebii interpretes an hic Polygratis mentem attigerint, cur dubitemus? Adhuc Polygrates priori e quatuor dictis vicibus, quibus de S. Thrasea non faciens sermonem singulare tertiæ personæ præteritum κειμήται usurpat, loquitur hunc in modum: Κατά την Ἀσίαν μεγάλα στοιχεία κειμήται, ἅτινα ἀναστῆσαι τῆ ἡμέρᾳ τῆς παρουσίας τοῦ κυρίου· ἐὰν ἡμεῖς αὐτῶν ἐν τῶν ἡμεῶν ἡμεῶν κειμήται, ἡμεῖς αὐτῶν ἐν τῶν ἡμεῶν κειμήται una cum suo nominativo μεγάλα στοιχεία Latine per allegoricam quodammodo phrasin Magna quedam lumina exstincta sunt, recte, ut apparet, interpretatur Valesius; quam ob rem, cum

B

phrasin hujus sensu ex ipsis, quæ proxime huc transcripsi, Græcis verbis, utpote Latine ad verbum sonantibus, in Asia magna lumina exstincta sunt, quæ die adventus Domini resurrectura sunt, aliud significari non videatur, quam magni viri mortui seu vita functi sunt, priori sane e quatuor memoratis vicibus, quibus de Thrasea sermo non est, per singulare tertiæ personæ præteritum κειμήται idem omnino, quod per simile præteritum, a mori aliore æquivalentis significationis verbo formatum, intelligitur, significare velle videtur Polygrates.

Polygratis
mentem

13 Porro cum tribus reliquis vicibus, quibus hic de Thrasea non loquens, idem singulare tertiæ personæ præteritum κειμήται usurpat, magnis illis luminibus in Asia exstinctis, seu viris vita functis, de quibus antea generatim verbis jam mox recitatis fecerat sermonem, nominatim primo Philippum Apostolum, deinde Joannem itidem Apostolum, ac tertio Sagarim episcopum martyrem accenseat, per illud pariter præteritum, quo id faciens utitur, idem omnino, quod per præteritum, a mori aliore æquivalentis significationis verbo formatum, intelligitur, significare velle videtur.

C

In sua ergo plus semel jam laudata ad Victorem epistola seu potius in hujus Fragmento singulare tertiæ personæ præteritum κειμήται in eadem, quam habet vita functus est seu ex hac luce migravit, significatione quatuor omnino vicibus, quibus de Thrasea non loquitur, usurpat; jam vero cum id ita sit, Polygratem in illo ipso, in quo id facit, brevi adeo scripto idem istud singulare tertiæ personæ præteritum sola illa vice, qua de Thrasea instituit sermonem, in alia significatione accipere, parum verosimile apparet, maxime cum nullum prorsus, quo fieri id a se, utcumque prodatur, indicium apponat, Thraseamque etiam magnis illis, de quibus antea generatim fuerat locutus, luminibus seu viris in Asia exstinctis annumeret. Sanctum itaque Smyrnæ obiisse seu ex hac luce migrasse, Græca hæc verba, huc jam plus vice simplici transcripta, ὅς ἐν Σμύρνῃ κειμήται, tam ipsa Polygratis mente, quam veritate, quæ eis inest, spectata, verosimilius significant. Hinc porro jam consequitur, ut interpretatio tum illis, tum proxime antecedentibus (vides num. 6) Polygratis verbis, Θρασεὺς καὶ ἐπίσκοπος καὶ μάρτυς ἀπὸ Ἐϋμενίας, a Valesio aptata, utpote

secundum quam S. Thraseas Eumeniæ obiit D Smyrnæque dumtaxat requiescat seu jaceat sepultus, rejicienda videatur solaque proinde, quam dat Christophorus, pro legitima admittenda.

14 Ast, inquiet non nemo, S. Hieronymus, una cum non nullis, qui epistolæ, ad Victorem a Polygrate scriptæ, cit. supra ex Eusebio Fragmentum lib. de Illustribus Ecclesiæ Scriptoribus cap. 45 etiam suppediat, singulare tertiæ personæ præteritum κειμήται, quod Polygrates, de Thrasea faciens sermonem, usurpat, Latine interpretatur requiescit. Fateor, sic habet: verum quid tum? Sciverit forte S. Hieronymus Sanctum nostrum Smyrnæ, seu potius prope hanc civitatem ætate Polygratis jacuisse sepultum, hincque minus accurate loquens, nec tam ad hujus mentem, quam ad significationem, quam verbo κειμήται etiam inesse noverat, præteritum κειμήται Latine requiescit seu dormit, id est, quiete mortuis propria seu dormitione mortis gaudet fuerit interpretatus. Certe Hieronymum in vertendis Polygratis de Sancto nostro verbis summa accurate usum non esse, vel ex eo liquet, quod hæc, ὅς ἐν Σμύρνῃ κειμήται, relativo ὅς non expresso, pronominèque eadem, quod a Græco textu abest, adjecto, hunc in modum fecerit Latina: In eadem Smyrna (Thraseas scilicet) requiescit. Sed fac tantisper, S. Hieronymum recte et ex mente Polygratis præteritum κειμήται, dum de Thrasea apud hunc sermo est, Latine reddidisse requiescit seu dormit, vel sic verosimilius erit, Sanctum nostrum Smyrnæ, non autem Eumeniæ, fuisse martyrio coronatum. Etenim, hoc dato, priora hæc ex Polygratis num. 6 huc transcriptis verbis, Θρασεὺς καὶ ἐπίσκοπος καὶ μάρτυς ἀπὸ Ἐϋμενίας, non magis ad unum, quam ad alteram ex interpretationibus, quas eis supra Valesius et Christophorus accommodant, erunt determinata, dubiumque proinde, ut consideranti patebit, relinquent, Eumeniæne, an alibi Sanctus subierit martyrium.

E

in contra-
rium

15 Adhæc quo vera scriptis possit Polygrates, necesse erit, ut hujus ætate jacerit S. Thraseas Smyrnæ reconditus seu sepultus; quapropter, cum fieri nequeat, ut Thraseas, si Eumeniæ passus sit martyrium, Smyrnæ jacerit ætate Polygratis sepultus, nisi eo vel tunc, vel ante Eumenia translatus; hujusmodi autem translatio aliquid non probetur, imo ei tum Smyrnæ ab Eumenia quadraginta ut minimum leucarum Gallicarum distantia, tum tempus sævissimis in Christianos persecutionibus tunc turbatum adversari videatur, verosimilius sane erit, Smyrnæ, non autem Eumeniæ, S. Thraseam, si præteritum κειμήται, Latine requiescit, recte et ex mente Polygratis, ut tantisper dedimus, interpretatus hic sit S. Hieronymus, martyrio fuisse coronatum, ut adeo, cum equidem præteritum κειμήται significare etiam ex dictis possit mortuus est seu ex hac luce migravit, Christophorsoniana num. 6 data verborum Polygratis interpretatio, quidquid etiam sit de Hieronymiana, verosimilius debeat, ut jam dictum est, pro legitima admitti, rejicique Valesiana. Neque est, quod dicas, hæc Polygratis verba, Θρασεὺς καὶ ἐπίσκοπος καὶ μάρτυς ἀπὸ Ἐϋμενίας Hieronymum interpretari, Thrases episcopus et martyr de Eumenia, sique innuere, Sanctum Eumeniæ fuisse martyrio coronatum, cum enim (adi num. 8 et 9) ἀπὸ Ἐϋμενίας additum Græcis verbis, Θρασεὺς καὶ ἐπίσκοπος καὶ μάρτυς, non necessario significet, aliud, quam Eumeniæ natus, ut quid apud Hieronymum necessario aliud quam Eumeniæ

F

Eumeniæ

A Eumeniæ natus, significet de Eumenia, Latinis hisce, Traseas episcopus et martyr, verbis adjectum?

facientibus, mature studiosæque ex-pensis,

16 At vero erunt etiam fortassis nonnulli, qui ulterius, ut, vel ipsa Polycratis ætate, vel ante, S. Thraseam fuisse Eumenia Smyrnam translatum, ac proin in priori e binis hisce civitatibus, ut fert Valesiana interpretatio, martyrio verosimiliter coronatum, quocumque modo probent, contra jam dicta opponant S. Pionium presbyterum martyrem illaque hujus apud nos tom. II Januarii in Vita S. Polycarpi num. 20 verba, Effertentes vero B. Bucoli corpus ad cæmeterium basilicæ Ephesiæ dictæ, juxta Smyrnam sita, illud condiderunt, ubi nunc myrtus crescit post translationem corporis S. Thraseæ martyris, accipienda contendant de translatione, qua S. Thraseas e loco Smyrna semoto quo fuerat primum terræ mandatus, ad Ephesiæ prope Smyrnam basilicæ cæmeterium fuerit delatus, cum jam, aliquanto ab obitu ejus tempore elapso, persecutionum sæcivitas remitteret. Verum, ut paucis ad hoc respondeam, quidni etiam recitata Pionii verba possint intelligi de translatione, qua S. Thraseas Smyrna seu eo ipso ex loco, quo subierat martyrium, ad præmemoratum cæmeterium, ut in eo inhumaretur, statim a felici e vivis excessu fuerit deportatus? Certe ea sic accipienda putavit tom. II Monument. pag. 441 Tillemontius, nec video, qui hæc ejus quæstionari opinio. Accedit, S. Pionium utpote anno circiter 251 (adi tom. I Februarii pag. 39) martyrio affectum, ab ætate S. Thraseæ, qui ex mox probandis anno circiter 174, fuso pro Christo sanguine, vitam finit, paulo esse remotiorem, ut adeo, etiamsi Sancti nostri translationem, priori e duobus sensibus jam datis acceptam, diserte assereret, certa hæc propterea atque omnino indubitata haud fieret; nec, etsi certa fieret, recte inde concluderetur, habuisse Sanctum pro palæstra Eumeniam, cum etiam, hoc dato, potuerit is, si non Smyrna, qua in urbe, ut jam dixi, nunquam, ac proin nec proxime ab obitu tumulum nactus videtur, alio certe ex loco ab Eumenia diverso, quo primum fuisset terræ mandatus, ad Ephesiæ prope Smyrnam basilicæ cæmeterium postea fuisse translatus.

verosimiliter apparet, martyrium est passus,

C 17 Itaque, quamvis quidem, omnibus mature jam expensis, improbabile non sit, S. Thraseam Eumeniæ subisse martyrium, verosimiliter tamen apparet, hoc illum non ibi, sed Smyrnæ fuisse coronatum. Porro prope hanc civitatem etiam tumulum proxime ab obitu fuerit adeptus, si modo recte notet verbis num. præced. huc transcriptis Pionius, hæcque eo, quam posteriori loco dedi, sensu sint intelligenda. Dico, si recte notet Pionius, quia id ipsum, quod iisdem etiam verbis de myrto, in Ephesino prope Smyrnam cæmeterio post S. Thraseam ad id translationem exorta, docet Pionius, ad vi Februarii diem in novo Græcorum, cui Menæa consonant, per Arcudium edito Anthologio factum indicatur mox ab eo tempore, quo S. Bucolus, septuaginta circiter ante Thraseam annis vita functus, terræ in eodem cæmeterio fuit mandatus. Verba e Græcis reddita Latina, quibus id in dicto Anthologio et Menæis fit, hæc sunt: Priusquam vero (S. Bucolus) migraret e vita, B. Polycarpum in eadem urbe (Smyrnensi scilicet) pastorem ac doctorem ratione pollentium ovium consecravit, ac demum ipse ex humanis excessit. Tumulato autem (in Ephesiæ nimirum prope Smyrnam basilicæ cæmeterio) corpore, plantam

Octobris Tomus III.

(hanc Pionius myrtum vocat) oriri Deus fecit, quæ huc usque plurimis morbis curationem præbet. Ita laudati Fasti Græci: verum sive his, qui forte etiam de alio, quam de quo Pionius, facto agunt, sive, quod magis puto, Pionio quantum ad tempus, quo planta seu myrtus in Ephesiæ prope Smyrnam basilicæ cæmeterio prodigiöse salutaris sit orta, assentiendum sit; hic equidem scriptor, si, quo dixi, modo intelligatur, Sanctum nostrum ibidem tumulatum, recte indicare videtur. Cum enim, ut docui, verosimiliter Smyrnæ passus sit martyrium, verosimiliter etiam haud procul ab hac civitate fuerit sepultus, ex more videlicet antiquitus communiter usitato, quo defunctorum corpora, non in ipsius civitatibus, sed in cæmeteriis, prope has sitis, solerent terræ mandari.

ACROASE C. B.

18 Nec tantum ex loco, quo Thraseas verosimiliter subitit martyrium, discimus jam mox assignatum locum, quo verosimiliter pariter sit sepultus; verum etiam an Eumeniæ episcopatum gesserit. Cum enim, ut supra docui, Græcis hisce verbis Θρασεας και επισκοπος και μαρτυρ απο Ευμενιης significari a Polycrate nequeat, Thraseam Eumeniæ gessisse episcopatum, quin eum etiam ibidem subisse martyrium, iisdem simul significetur; Thraseas autem, ut pariter jam docui, non Eumeniæ, sed Smyrnæ, spectatis Polycratis aliis, quæ jam nunc recitatis (adi num. 6) proxime subduntur, Græcis verbis, verosimiliter subierit martyrium, verosimiliter etiam verbis illis, quæ his præmittuntur, quæque mox iterum huc sunt transcripta, a Polycrate non significatur, Eumeniæ Sanctum gessisse episcopatum, quamvis interim, uti forte secundum jam disputata martyrio fuit in hac civitate coronatus, ita etiam fortassis ibidem sacro illo munere fuerit perfunctus. Ceterum, cum nec ex antiquis monumentis scriptoribusque, a Polycrate distinctis, sat probari queat Eumeniæ, an alibi Sanctus noster fuerit episcopus seu episcopatum gesserit, Smyrnæque, ut docui, verosimiliter vitam finierit martyrio, ejusque etiam corpus prope hanc urbem jaceat, fit hinc et ex omnibus jam dictis consequens, primo quidem, ut S. Thraseæ Annuntiationibus, e Romano Parvo seu Veteri, e Romano hodierno, itemque ex Adone et Usuardo supra adductis, tutius queat hæc substitui: Smyrnæ S. Thraseæ episcopi et martyris; deinde vero, ut quo loco Sanctus episcopatum gesserit, neutiquam possit pro certo edici.

aut etiam gessit episcopatum,

E

F

19 At vero, quamvis id ita sit, tempus equidem, quo circiter coronatus martyrio hunc deposuit, potest sat tuto definiri; quod proinde, cum de martyrii palæstra loquoque, quo Thraseas fuerit episcopus, satis superque dictum jam sit, faciendum nunc est. Epistola, quam ad S. Victorem Papam dedit Polycrates, quamque jam pluries laudavi, communi fere eruditorum omnium consensu anno circiter 196 scripta statuitur, ut adeo S. Thraseas, utpote qui in illa, veluti vita functus, memoretur, martyrio ante hanc epocham fuerit coronatus. Verum quanto quidem id tempore citius evenit? Eusebius ex interpretatione Valesii lib. v Historiæ Ecclesiasticæ, cap. 18 sub finem ita prodit memoria: Ceterum hic ipse Apollonius in eodem libro (contra Montanistas nimirum scripto) testatur, tunc, cum hæc scriberet, annum quadragessimum fuisse, ex quo Montanus adulterinam illam prophetiam commentus fuerat. Addit præterea Zoticum illum, ejus a priore scriptore facta est mentio, cum jam Maximilla Pepuzis se

quem anno circiter

AUCTOR
C. B.

prophetare simularet, supervenientem dæmonium, quo illa agitabatur, coarguere instituisse; yerum ab aliis, qui idem cum illa sentiebant, esse cohibitu. Meminit etiam cujusdam Thræseæ, qui circa hæc tempora martyr fuit, seu potius, cum Græce habeatur Καὶ Θρᾶσα de τῶς τῶν τότε μαρτύρων ἠνθισσεύει, meminit etiam cujusdam Thræseæ, qui tunc martyr fuit.

171 sub Marco Aurelio coronatus martyrio deposit.

20 Thræseas ergo, uti ex his Eusebii de Apollonio verbis colligendum videtur, martyrio fuit affectus eo ipso tempore, quo Maximilla, e falsis Montani prophetissis una, fictas suas prophetias edere primum cepit; hoc autem insana illa mulier ipso statim impiæ Montanistarum seu Cataphrygum, quam verosimilius anno circiter 171 erupisse e latebris, tom. II Monument. Nota 1 in Montanistas pag. 666 recte docet Tillemontius, hæreseos exortæ initio fuit aggressa, ut adeo verosimilius etiam S. Thræseas eodem circiter anno 171 martyrii palmam fuerit adeptus. Hinc porro jam consequitur, ut hoc et annis circiter quinque supra viginti ante Polyeratis ad Victorem epistolam, et sub Marco Aurelio imperatore, utpote ab anno

161 ad annum usque 180 imperii Romani habenas moderato, eenerit. Ceterum, ut tempore, quo Sanctus subierit martyrium, hunc in modum determinato, Syllogæ huic finem imponam, notandum adhuc est, sancto Thræseæ vituperio verti non posse Polyeratis ad Victorem epistolam sæpissime laudatam, licet in hac accensatur iis, qui Pascha Luna decima quarta celebrarunt; hoc enim ea, qua Sanctus floruit, facere etate, nondum erat, ut postea in concilio Nicæno 1 fuit, ab Ecclesia fidelibus prohibitum; imo vero cum a Pylgerate clarissimos inter viros, vita in Asia tunc functos, secundo post Apostolum Joannem loco, proximeque post S. Polycarpum celeberrimum Smyrnesium episcopum et martyrem in eadem, ut jam dixi, epistola numeretur, maxime hæc in laudem ejus cedit; idem etiam dicendum est de epistola seu libro Apollonii, verbis ex Eusebio num. præced. huc transcriptis memorato; cum enim hic contra Montanistas seu Cataphrygas exaratus sit, mentio, quæ in eo de S. Thræsea fit, non aliam ob causam fieri videtur, quam quod hic contra illos hæreticos pro fide Orthodoxa decertavit.

B

DE S. PEREGRINA V. M.

ROMA LABACUM IN CARNIOLIA TRANSLATA,

SYLLOGE.

VEROSIMILIS
ANTE ANNUM
CCCLII.
Ratio, ob
quam Sancta
detur:

Etsi Romani martyres, recentiori memoria e sacris cæmeteriis extracti, qui ad publicam venerationem varias in regiones identem translati annuoque deinceps festo fuere honorati, ad sacram antiquitatem illustrandam, qui finis est in Opere nostro præcipue intentus, vel nihil prorsus, vel certe parum conducant, scrupulosiusque proinde perquirendi non sint, non omnes tamen universim, cum et ultro quodammodo sese offerrent, et translationis historiam, pluribus alias communem, spectabiliorem relatuque digniorem adjuncta efficerent, a Majoribus nostris fuerunt prætermisii. Nobis adeo, horum vestigiis, dum nil impedit, insistere assuetis, S. Peregrinam virginem et martyrem, e Romano Priscillæ cæmeterio extractam, Labacique dein, ducatus Carniolie metropoli, in Augustinianorum Discalceatorum conventu, cui anno 1639 fuit donata, quinta Octobris die cultam, hodie præterire visum non est, cum e duo augustissimi piissimique principes, Leopoldus I imperator hujusque avunculus, Leopoldus Wilhelmus Austriae archidux, solemnem, qua sancta illa Virgo, seu potius sacra ejus lipsana anno 1660 in ædem præmemorati Labacensis conventus S. Josepho sacram fuere illata, supplicationem præsentia sua illustriorem memoratuque digniorem effecerint, et brevem ejusdem descriptionem Joannes Ludovicus Schönleben SS. Theologiae doctor et Carniolie Inferioris archidiaconus, vir orbi litterario edita in lucem lucubratione non una satis notus, ad decessores nostros anno 1677 ultro submisit una cum duorum, quorum alterum Roma Labacum allatum, alterum in hac ipsa civitate fuit confectum, instrumentorum publicorum, ad S. Peregrinam spectantium, apographis, in unicum, quod ipsemet, utpote Apostolica etiam

auctoritate protonotarius, confecit, instrumentum itidem publicum congestis.

2 Docent hæc nos primo quidem, qui sacrae Peregrinae exuvia, e Romano Priscillæ cæmeterio, via Salaria sito, summi Pontificis Alexandri VII jussu ab illustrissimo et reverendissimo domino Marco Antonio abbate Oddo, Eminentissimi et reverendissimi domini Cardinalis in alma Urbe vicarii vices gerente, extractæ, in Labacensem tandem Discalceatorum S. Augustini eremitarum domum fuerint transcriptæ; deinde vero, qui easdem Labacum jam allatas, rite approbarit, publicæque fidelium venerationi exponi, supplicante, qui tunc præfato Labacensi conventui præerat, R. P. Sempliciano ab Assumptione, permiserit celsissimus ac reverendissimus dominus Otto Fridericus, Labacensis episcopus. Juerit ambo, tum quod pleraque jam dicta probent, tum quod infra futura adhuc sint usui, huc transcripsisse una cum præfata, quam Schönlebenus suppeditavit, descriptione. Ut res eo, quo sunt gestæ, ordine tradantur, ab apographis, seu potius a dicto, cui hæc inclusit Schönlebenus, instrumento exordior. Tale hujus est initium: In nomine Domini, amen. Noverint universi et singuli, præsentibus litteras sive hoc publicum instrumentum et transsumptum inspecturi, lecturi vel audituri, quod ego Joannes Ludovicus Schönleben SS. Theol. doctor, autoritate Apostolica protonotarius etc. subinserta duo publica instrumenta, mihi per adm R. P. Josephum a S. Oswaldo Ord. Eremitarum S. Augustini Discalceatorum conventus Labacensis in ducatu Carniolie subpriorem et concionatorem producta et exhibita, in Originali viderim, manu tenuerim, legerim et perpenderim diligenter. Et quia dicta instrumenta utraque sana, integra, omni prorsus vitio et suspicione carentia inveni. idcirco